

İmansızlık uçurumunda kucaklayıcı olmak

Ankara'dan Murat Büyüklü: “Bir ateist arkadaşım bana ‘Allah insanı neden yaratmıştır, insanın kulluğuna ihtiyacı mı var?’ diye sordu.

‘İmtihan için diyemedin mi?’ diyeceksiniz. Fakat aradığı cevap bu değil. ‘Yani her şeye kudreti olan, hiçbir şeye muhtaç olmayan Allah, her hangi bir varlık yaratmadan da varlığını sürdüremez miydi? İnsanın kendine yapacağı kulluğa ne ihtiyacı var?’ diyor. Ben de ‘Ressamın resme ihtiyacı mı var? Ekmek parasını başka türlü de kazanabilir. Ama şaheserini insanlara göstermek ister’ dedim. ‘Ama sen bunu insan açısından düşünüyorsun, güç sahibi bir varlık (Allah) açısından düşünmen lâzım’ dedi. Ben de ‘İlla ki birilerinin aklına bir şeyler takılacak ki, inananla inanmayan ortaya çıksın, her şeye cevap verilse dahi bir yerden kendince noksanlık bulacaksın’ diye noktalandım. Ama sorusu da zihnimi kurcaladı durdu. Allah, hiçbir varlık yaratmadan ne yapardı, o zaman onun varlığının idrakinde olmayan varlık olmayınca (hâşâ) bir anlam ifade eder miydi? Her şey zaten Yaradan’ı gösteriyor bize, ama yine de bunlar akla takılıyor.”

AKIL ASLINDA AYAĞINI SAĞLAM BASIYOR

İnsan ateist de olsa, akıl aslında düşüncesini temellendirerek, ayağını sağlam basarak gidiyor.

Meselâ ateist olduğu söylendiği halde bunca soruları soran kişi, bir defa Allah’ın varlığını kabul ediyor.

Sonra Allah’ın birliğini kabul ediyor. Çünkü başka ilahlardan bahsetmiyor.

Daha: Allah’ın aşkın, gücü, kudreti sonsuz bir varlık olduğunu kabul ediyor.

Başka: Allah’ın yaratıcı olduğunu kabul ediyor.

Daha başka: Allah’ın hiçbir şeye ihtiyacı olmadığını kabul ediyor.

Sonra: Allah’ın zatının bizim düşünce kalıplarımızla düşünülemeyeceğini kabul ediyor.

Daha: Allah'ın sıfatlarının bizim sıfatlarımıza benzemediğini kabul ediyor.

Şimdi: Allah hakkında bunca yüksek ve lahuti sıfatları kabul eden bir kişiye ateist denir mi? Dilinin ucuyla felsefe yaptığına bakmayın.

KAVL-İ LEYYİNLE

Bence biz ona ateist demeyelim ve imandan başka bir sıfatla ona bir aidiyet biçmeyelim. Onun bazı sivri düşüncelerini duymayarak, sorguladığı bazı şeyleri, dilimizin döndüğü kadar müzakere etmeye çalışalım. Her soruyu bir anda cevaplayamayabiliriz. Olsun! Zorlandığımız yerde nokta koyup, sonra bir burhan bulduğumuzda, bulduğumuz delili tekrar kavl-i leyyin ile paylaşalım.

Asrımız iman bakımından zor ve tehlikeli bir asırdır. İnsanlar iman çizgisi dışına bir solukta çıkabiliyorlar. Bazen bir lâf ebeliği, bazen bir süslü söz, bazen bir rüzgâr kişileri imansızlık uçurumunun kenarına getirebiliyor. Tehlikeyi de fark edemiyorlar.

Biz itici olmayıp kucaklayıcı olalım.

Merak varsa, soru varsa, ilgi de vardır. Belki bize biraz sabır düşebilir.

SORULARI SORULARLA YENE BİLİRİZ

Bazen soruların hakkından çapraz sorular gelir. Meselâ, Allah'ın, insana ibadeti emretti diye, ibadete ihtiyacı olduğu nereden çıkıyor?

Bediüzzaman Hazretlerinin şu sorusu cevap niteliğindedir: Hastasına reçete yazan ve “mutlaka kullanacaksın” diyen bir doktora hastası, “Senin buna ne ihtiyacın var ki, bana ısrar ediyorsun?” diyebilir mi?

Reçete kullanmaya muhtaç olan doktor mudur, hasta mıdır?

Bediüzzaman diyor ki: “Cenâb-ı Hak senin ibadetine, belki hiçbir şeye muhtaç değil. Fakat sen ibadete muhtaçsın; manen hastasın. İbadet ise, manevî yaralarına tiryaklar hükmünde”dir.¹

ALLAH, Hiç bir şeye MUHTAÇ DEĞİLDİR

Allah'ın Kendini bilmesi için ve Kendine bir anlam vermesi için bir şey yaratmaya ihtiyacı yoktur. Kâinatı kendine bir anlam ve değer versin diye yaratmamıştır.

Bilâkis Allah kâinatı yaratıp kâinata bir anlam ve değer vermiştir.

Keza Allah ne insanların, ne meleklerin, ne kâinatın itaat ve secdesine muhtaç değildir. Bir hadisin ifadesiyle, “Eğer bütün insanlar ve cinler Allah’a itaat, ibadet ve secde etseler, Allah bundan zerre kadar bir şey kazanmaz. Keza eğer bütün insanlar ve cinler Allah’a isyan etseler ve şirk koşsalar, Allah bundan zerre kadar bir şey kaybetmez.”

O halde meseleyi neden Allah’ın kaybetmesine veya kazanmasına bağlıyoruz? Bu, dessay nefsimizin felsefe kılıfıyla önümüze koyduğu bir hiledir.

Oysa insan Allah’ı bilmekle kendi kazandıklarına ve bilmemekle kaybettiklerine bakmalıdır.

Dipnot:

1- Lem’alar, s. 192.